

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W GRYFINIE

z dnia 27 lutego 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym /Dz. U. z 2019r. poz. 506, 1309, 1571, 1696 i 1815/ oraz art. 176 pkt. 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /Dz. U. z 2019r. poz. 1111, 924, 1818, 2245/ uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Gryfino.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Rafał Guga

Załącznik do uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Gryfinie
z dnia 27 lutego 2020 r.

GRYFINO

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2020-2022**

Opracowanie:
Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie

Gryfino 2020

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP.....	1
II. PODSTAWY PRAWNE.....	2
III. DIAGNOZA SPOŁECZNA I PODEJMOWANE DZIAŁANIA.....	4
IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.....	8
V. ADRESACI PROGRAMU.....	9
VI. CELE PROGRAMU.....	9
VII. ZASOBY	12
VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY	12
IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	12
X. MONITORING I EWALUACJA.....	13
XI. PODSUMOWANIE.....	13

I. WSTĘP

Gmina Gryfino stosując się do obowiązującego ustawodawstwa, realizując zadanie własne, opracowuje 3-letni Gminny Program Wspierania Rodziny. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Gryfino na lata 2020-2022 opracowany został w oparciu o art. 176 pkt. 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Program realizowany będzie na poziomie gminy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie, przy współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz rodzin na terenie gminy: sądu, jego organów pomocniczych, policji, instytucji oświatowych, podmiotów leczniczych, a także organizacji pozarządowych, kościoła i środowiska lokalnego. Opracowany został na podstawie sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej w Gryfinie, dotychczasowych doświadczeń wynikających z pełnienia obowiązków zawodowych pracowników socjalnych, asystentów rodziny jak i również w oparciu o wyniki z przeprowadzonych konsultacji z instytucjami wspierającymi rodzinę. Analiza prowadzonych działań wskazanych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 pokazuje, iż założone kierunki pracy na rzecz rodzin były prawidłowe i niezbędne dla procesu wspierania rodzin. W roku 2017 wdrożono nowy model organizacyjny Ośrodka oddzielający czynności pracowników socjalnych: administracyjne związane z udzieleniem pomocy finansowej od pracy socjalnej, co spowodowało wprowadzenie celowanych i co za tym idzie skuteczniejszych działań na rzecz rodzin zarówno profilaktycznych, jak i naprawczych. W latach 2018-2019 nastąpiła kontynuacja obranych kierunków pracy, a na podstawie zdiagnozowanych potrzeb społecznych rozbudowana o formy pomocy takie jak np. grupy wsparcia i treningi usamodzielniające realizowane w mieszkaniu treningowym.

Założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 jest przede wszystkim kontynuowanie świadczenia dotychczasowego systemu pomocy dla dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji ujętych i realizowanych w Programie na lata 2017-2019, a także wprowadzanie nowych form pomocy rodzinie w zależności od diagnozowanych na bieżąco potrzeb społecznych, co zostało zapoczątkowane w Programie na lata poprzednie.

Rodzina jest podstawowym środowiskiem narodzin i rozwoju człowieka, a jednocześnie fundamentalną instytucją społeczną, stanowi naturalne środowisko życia dziecka, oddziałuje socjalizująco, stwarzając optymalne warunki rozwoju. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają niekorzystne zjawiska, które stanowią najczęstszą przyczynę niedostosowania społecznego

takie jak: alkoholizm, narkomania, przestępczość, rozpad rodziny, brak kompetencji rodzicielskich oraz przemoc w rodzinie. Ich oddziaływanie może czynić daną rodzinę dysfunkcyjną, która bez pomocy z zewnątrz, często nie potrafi sprostać obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoje problemy i przezwyciężyć sytuacje kryzysowe.

W związku z powyższym, część rodzin wymaga wsparcia, w podtrzymywaniu pełnienia pozytywnych ról społecznych, przez wzmacnianie jej zasobów i wspieranie w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, co może zostać osiągnięte przy zaangażowaniu rodziny której problem dotyczy, przy wsparciu instytucji i organizacji działających na terenie gminy.

Założone w ramach programu działania koncentrować się będą głównie na dziecku i rodzinie, również w przypadku, gdy dziecko z różnych przyczyn przebywa poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do niej.

W systemie polityki na rzecz dzieci i rodziny prawo dziecka do pieczy zastępczej jest prawem subsydiarnym, wobec prawa dziecka do życia w rodzinie, równocześnie umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej powinno być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej, a celem umieszczenia dziecka w środowisku zastępczym jest stworzenie warunków pomocy i pozytywnych zmian w rodzinie, aby dziecko mogło powrócić pod opiekę rodziców.

Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocowości. Chodzi o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej, zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Zapewnienie fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej jest niezbędne, aby zahamować zjawisko degradacji rodzin i wyeliminować konsekwencje, którymi najbardziej zagrożone są dzieci.

Mając na uwadze powyższe, niniejszy Program jest propozycją zintegrowanych kierunków działań realizowanych w zakresie opieki nad dziećmi i rodziną na terenie Gminy Gryfino.

II. PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie funkcjonuje jako jednostka organizacyjna Gminy od sierpnia 1990 r. – powstał na mocy uchwały Nr XIII/93/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy Gryfino z dnia 26 kwietnia 1990r. w sprawie powołania

Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. W oparciu o art. 176 pkt. 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej opracowuje i realizuje Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Gryfino.

Do zadań własnych gminy wynikających z w/w ustawy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 pomoc rodziny wspierającej ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające.
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 zadania ministra właściwego do spraw rodziny ust. 3,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Praca z rodziną realizowana jest także w oparciu o akty prawne:

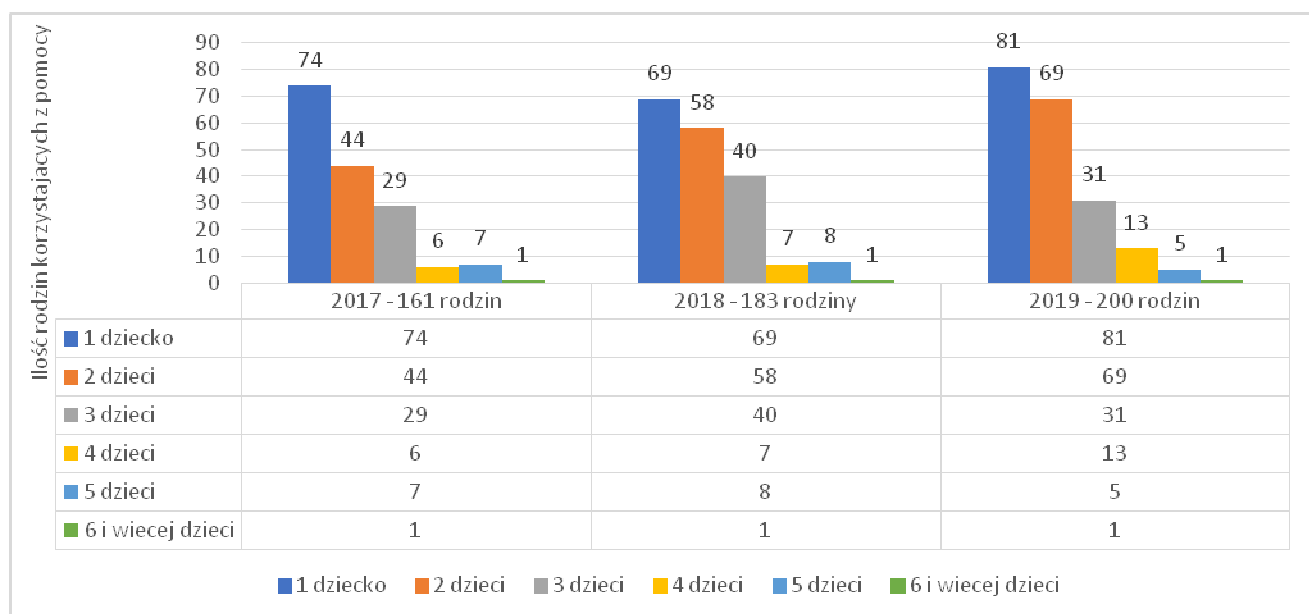
1. Ustawę z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” /Dz. U. z 2019r. poz. 473 ze zm./.
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej /Dz. U. z 2019r. poz. 1507 ze zm./.
3. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz. U. z 2020r. poz. 218/.

4. Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. z 2019r. poz. 2277, 1818/.
5. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2019r. poz. 852 z późn. zm./.

III. DIAGNOZA I PODEJMOWANE DZIAŁANIA

Zmiany gospodarcze dokonujące się w społeczeństwie na przełomie ostatnich kilku dekad silnie oddziałują na losy rodziny i jej poszczególnych członków. Wpływają na funkcjonowanie rodziny na różnych płaszczyznach jej aktywności sprawiając, że jedne funkcje i zadania są realizowane w większym stopniu, inne zaś ulegają ograniczeniu. Kompleksowe diagnozowanie funkcjonowania rodziny, jej potrzeb oraz problemów w niej występujących staje się niezwykle istotne dla identyfikacji pojawiających się trendów społecznych. Dobrze przeprowadzona diagnoza umożliwi wdrożenie konkretnych rozwiązań pozwalających przeciwdziałać negatywnym skutkom zmian. W związku z tym, że proces socjalizacyjny rozpoczyna się w rodzinie, która bez odpowiedniego wsparcia zewnętrznego nie będzie mogła sprostać rosnącym wymaganiom, ważnym elementem staje się wdrażanie rozwiązań instytucjonalnych skierowanych na wsparcie rodziny w sposób bezpośredni tj. finansowy oraz w postaci usług społecznych.

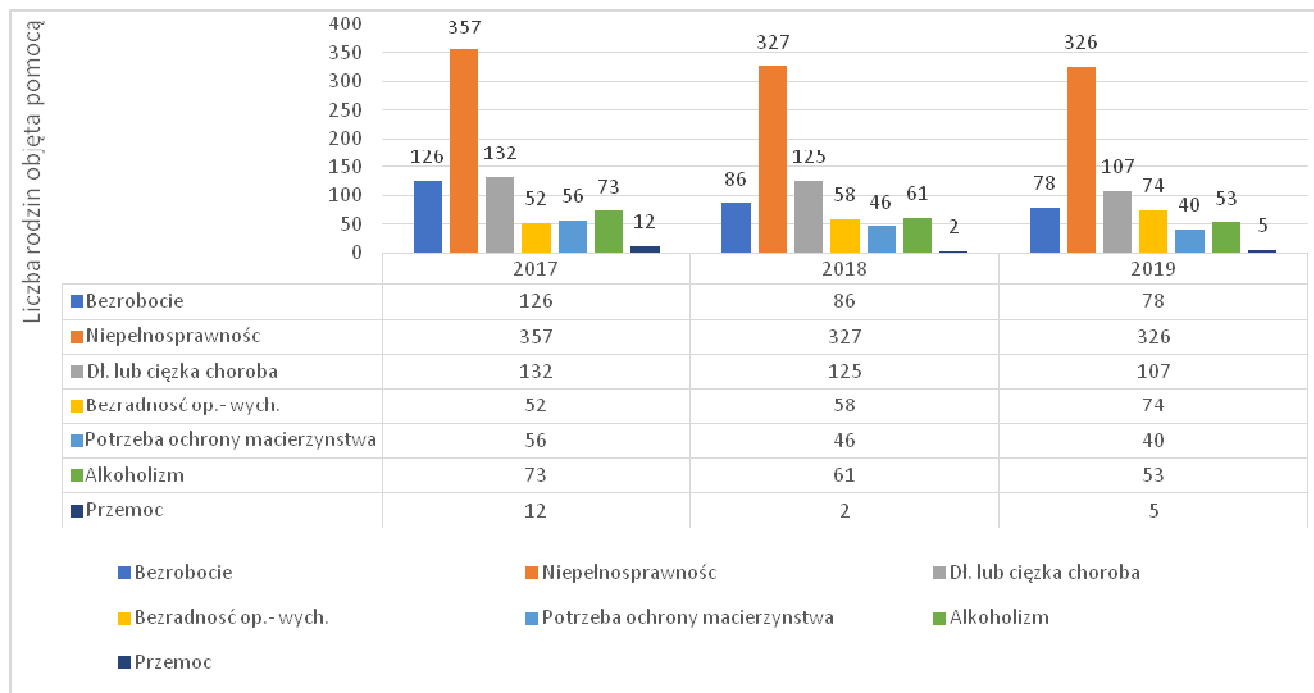
Tabela nr 1: Liczba rodzin wraz z dziećmi korzystającymi z pomocy społecznej w latach 2017-2019

Źródło: Opracowanie własne OPS w Gryfinie

Analiza pokazuje, iż w okresie 2017-2019 co roku wzrasta liczba rodzin z dziećmi korzystająca z pomocy społecznej, najliczniejszą grupą otrzymującą wsparcie są rodziny z 1 dzieckiem.

Tabela nr 2: Główne powody przyznania pomocy w latach 2017-2019.

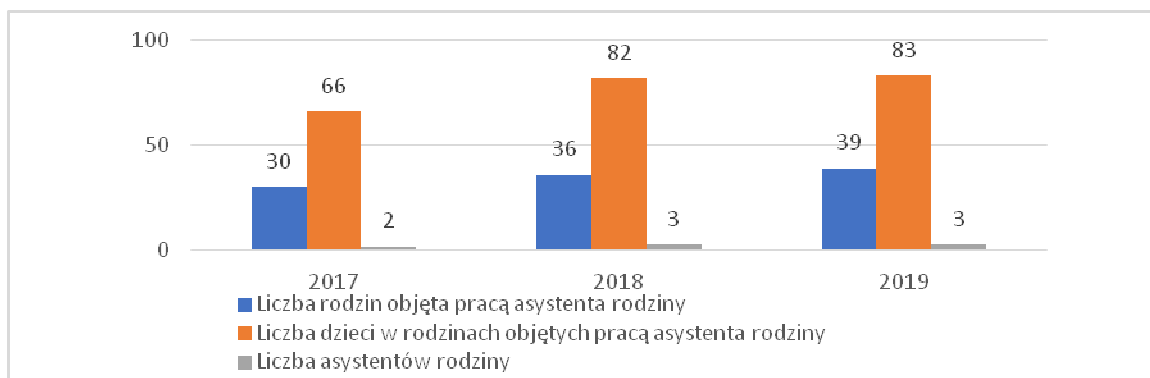

Źródło: Opracowanie własne OPS w Gryfinie

Powodem, dla którego mieszkańcy gminy najczęściej ubiegali się o pomoc społeczną było: niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, potrzeba ochrony macierzyństwa. Niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci w części rodzin łączyła się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia i przemoc domowa.

Tabela nr 3: Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, objęte wsparciem asystenta rodziny.

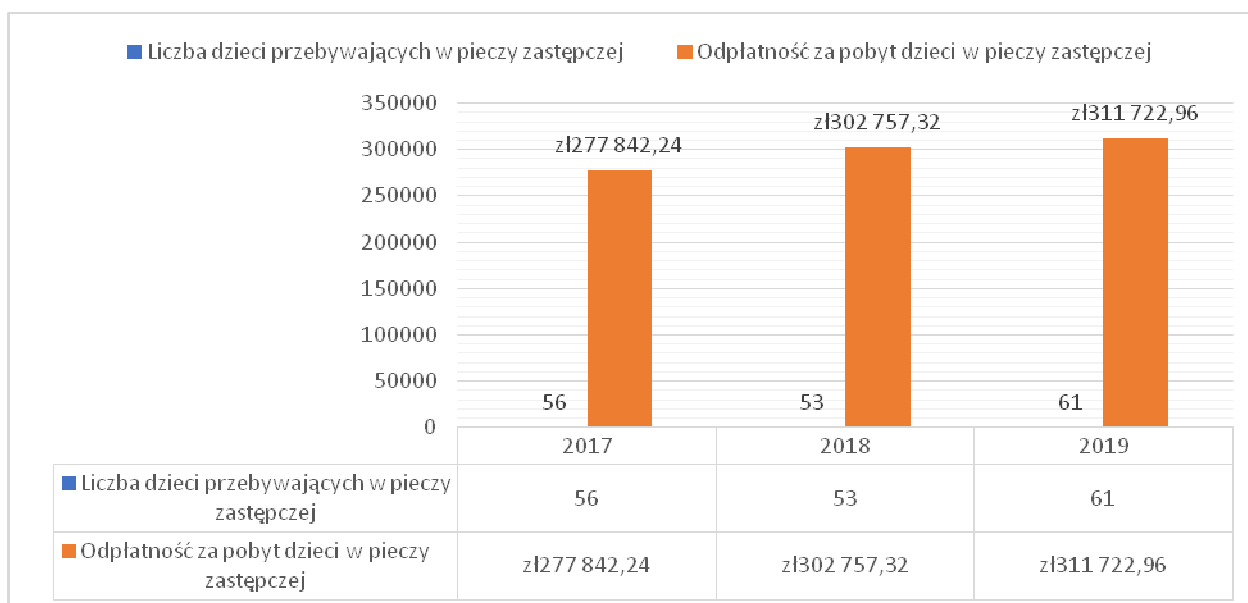

Źródło: Opracowanie własne OPS w Gryfinie

Dane liczbowe pokazują, iż w okresie 2017-2019 widnieje tendencja zwykła względem rodzin wymagających wsparcia asystenta rodziny i korzystających z tej formy pomocy. Odpowiedzią na zapotrzebowanie społeczne było zwiększenie ilości asystentów rodziny pracujących przy Ośrodku Pomocy Społecznej z 2 do 3 osób.

Tabela nr 4: Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2017-2019 oraz koszty do których Gmina Gryfino została zobligowana ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Źródło: Opracowanie własne OPS w Gryfinie

Z danych liczbowych wynika, iż w roku 2019 wzrosła względem lat poprzednich liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Natomiast co roku występuje dalszy wzrost wydatków gminy wynikający z konieczności ponoszenia wyższych niż w roku 2017 i latach poprzednich kosztów współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej (10% kosztów w pierwszym roku pobytu dzieci w pieczy zastępczej i odpowiednio 30% i 50% kosztów, jeśli dziecko przebywa w pieczy 2 lub 3 i więcej lat). Drugim czynnikiem

powodującym wzrost kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej było podwyższenie wysokości kwot wypłacanych świadczeń od 1 czerwca 2018r dla rodzin pełniących funkcję pieczy zastępczej.

Główne działania podejmowane na rzecz rodzin z dziećmi w latach 2017-2019:

Ośrodek wykonując zadania dot. wspierania rodziny realizował „Gminny program wspierania rodziny w gminie Gryfino na lata 2017-2019”, który został zatwierdzony i przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/307/17 Rady Miejskiej w Gryfinie w dniu 23 lutego 2017r. W ramach realizowania zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – art. 11 pkt. 4 ust. 1, a także zadań wynikających z art. 4 pkt. 6 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” rodzinom spełniającym wymogi kwalifikujące do uzyskania pomocy zapewniono dostęp do wsparcia asystentów rodziny, przy czym zaznaczyć należy, iż w latach 2017r. - 2019r. nie było realizowane wsparcie asystenta rodziny w oparciu o ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” ze względu na brak wniosków w tym zakresie. Asystenci rodziny wspierali wyłącznie rodziny ze zdiagnozowaną bezradnością opiekuńczo-wychowawczą i w prowadzeniu gospodarstwa domowego na podstawie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, którzy na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny współpracowali także z instytucjami lokalnymi, monitorowali funkcjonowanie rodziny po zakończeniu z nią pracy. Asystenci rodziny uczestniczyli ponadto w posiedzeniach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w różnych formach pieczy zastępczej, współpracowali z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gryfinie – brali udział w spotkaniach grupy roboczej w sprawie rodzin objętych wsparciem, w których została wdrożona procedura „Niebieskie Karty”, a także współpracowali na rzecz Klientów z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wsparcie pracowników socjalnych i asystentów rodziny, w przypadku potrzeby uzupełniane o pomoc specjalistyczną: prawną, terapeutyczną, psychologiczną, szkoleniowo-warsztatową w środowiskach problemowych spowodowało, iż funkcjonowanie części rodzin na wielu płaszczyznach poprawiło. Efektem prowadzonej pracy było wzmocnienie kompetencji rodzicielskich, podjęcie leczenia odwykowego w celu wyeliminowanie problemu uzależnienia, aktywizacja zawodowa rodziców, poprawa zabezpieczenia socjalno-bytowego rodzin np. poprzez spłacanie zadłużenia czynszowego, załatwienie należnych świadczeń, uregulowanie sytuacji mieszkaniowej. Formą wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej było także finansowanie pobytu dzieci w żłobku/przedszkolu, co sprzyjało ich prawidłowej socjalizacji, propagowanie i organizowanie działań na rzecz

środowiskowych form spędzania czasu wolnego dzieci, w tym wyjazdy dzieci na kolonie, uczestnictwo w półkoloniach. Zaznaczyć należy, iż w 2019r. oferta pomocowa na rzecz rodzin poszerzyła się o nowo powstałe formy pomocy jak grupę wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, oraz możliwość odbycia treningu usamodzielniającego prowadzonego w mieszkaniu treningowym na rzecz rodziców samotnie wychowujących dzieci oraz takich którzy pracowali na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

Praca socjalna, a także wsparcie asystenta rodziny na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, było uzupełniane o dodatkowe, niezbędne formy pomocy jak dostęp do poradnictwa specjalistycznego. W latach 2018-2019 Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie zatrudniał terapeutę rodzinnego, który prowadził pracę z rodziną w miejscu zamieszkania. Terapia prowadzona w miejscu zamieszkania rodziny okazała się bardzo ważnym elementem wsparcia, pozwalającym przezwyciężyć kryzysy pomiędzy poszczególnymi członkami rodziny, a także indywidualne,

co było niezmiernie istotne w przypadku zagrożenia umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Rodziny otrzymały również dostęp do bezpłatnych konsultacji udzielanych przez dyżurujących w Ośrodku specjalistów: prawnika, specjalistę do spraw przemocy, specjalistę ds. uzależnień, terapeutę rodzinnego, a od grudnia 2019r. również psychologa dziecięcego. Praca socjalna realizowana była także poprzez włączenie oferty warsztatowej pogłębiającej kompetencje opiekuńczo-wychowawcze rodziców.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2020-2022. Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działania mające służyć:

- Wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny biologicznej.
- Wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem.
- Poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wspieranie uczniów wymagających pomocy.

- Zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku.
- Zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.
- Koordynację różnorodnych usług w zakresie poradnictwa specjalistycznego umożliwiającego przezwyciężanie trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, rehabilitację społeczną i zawodową.

Wzmacnianie rodziny oraz przeciwdziałanie jej wykluczeniu powinno być realizowane poprzez szybkie i profesjonalne reagowanie na pojawiające się trudności w rodzinie, aby zapobiec kumulacji problemów, która grozi rozpadem więzi i struktury rodzinnej.

Dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w zależności od stopnia ich nasilenia będą adresowane kompleksowe i długofalowe działania pomocowe. Ingerencja instytucji powinna być ograniczona do szczególnie uzasadnionych sytuacji, a uczestnictwo rodzin w proponowanej pomocy oparte na zasadzie dobrowolności. Zasadą nadrzędną Programu jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań. Zakłada się, że skuteczność działań w zakresie przeciwdziałania dysfunkcji rodziny będzie osiągnięta w szczególności poprzez wczesne podejmowanie działań profilaktycznych przed wystąpieniem problemu oraz pracę z dziećmi oraz ich rodzicami w ich środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym.

V. ADRESACI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny skierowany jest do tych rodzin zamieszkujących gminę Gryfino ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych: przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zagrożone ubóstwem, problemem uzależnienia, przemocy.

VI. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych w gminie Gryfino.

Cele szczegółowe:

1. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny.

Zaplanowane działania dla uzyskania celu:

- Rozwijanie systemu wsparcia i specjalistycznego poradnictwa dla rodzin, w tym psychologicznego, terapeutycznego i prawnego, poprzez bieżące reagowanie na zmianę zapotrzebowania społecznego w zakresie ilości oraz rodzaju usług.
- Świadczenie usług w zakresie poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, terapeutycznego: poprzez wsparcie asystenta rodziny, świadczenie pracy socjalnej przez pracownika socjalnego - jako działań pomocowych umożliwiających przezwyciężanie trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, rehabilitację społeczną i zawodową.
- Wspieranie i promowanie różnych form aktywności społecznej działającej na rzecz wspomagania rodzin oraz umacniania w nich więzi rodzinnych poprzez realizowanie projektów socjalnych, świadczenie pracy socjalnej przez pracownika socjalnego, wsparcie asystenta rodziny.
- Promowanie wartości rodzinnej poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych mających na celu wymianę doświadczeń, uczenie i pogłębianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, poprawianie relacji rodzic-dziecko w formie warsztatów edukacyjnych, szkoleń, organizowania grup wsparcia w ramach projektów socjalnych.
- Podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej poprzez wsparcie asystenta rodziny.
- Podejmowanie działań zapobiegających niedostosowaniu społecznemu dzieci poprzez świadczenie pracy socjalnej przez pracownika socjalnego, wsparcie asystenta rodziny, organizowanie spotkań edukacyjnych mających na celu pogłębianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, poprawianie relacji rodzic-dziecko w formie warsztatów edukacyjnych, szkoleń w ramach realizacji projektów socjalnych.
- Podejmowanie działań przeciwdziałających przemocy w rodzinie i uzależnieniom poprzez świadczenie pracy socjalnej przez pracownika socjalnego w ramach realizowania procedury „Niebieskie Karty”, wsparcie asystenta rodziny, realizowanie projektów socjalnych, organizowanie spotkań edukacyjnych mających

na celu profilaktykę przemocy i uzależnienia, współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnych

ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

- Podejmowanie współpracy w ramach działań profilaktycznych i naprawczych wszystkich podmiotów działających na rzecz umacniania rodzin.
- Pozyskiwanie rodzin wspierających w codziennym funkcjonowaniu rodziny dysfunkcyjne poprzez bieżącą pracę asystenta rodziny w środowiskach oraz ogłoszenie nieustającego naboru.

2. Poprawa funkcjonowania dzieci w rodzinach niewydolnych opiekuńczo-wychowawczo; przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

Zaplanowane działania dla uzyskania celu:

- Praca socjalna z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, prowadzona przez pracownika socjalnego.
- Wsparcie asystenta rodziny w przypadku zagrożenia umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej lub umożliwienia powrotu dziecka do rodziny biologicznej.
- Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, współpraca z sądem dla zapewnienia prawidłowego sprawowania opieki nad dziećmi.
- Współdziałanie z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny celem przepływu informacji, ustalenia i podjęcia interdyscyplinarnych działań.
- Organizowanie wsparcia specjalistycznego dla dorosłych i dzieci: psychologicznego, terapeutycznego, prawnego, wsparcie asystenta rodziny, świadczenie pracy socjalnej przez pracownika socjalnego.
- Działania środowiskowe na rzecz dorosłych i dzieci sprzyjające umacnianiu rodziny w oparciu o realizację projektów socjalnych.
- Pomoc dydaktyczna dzieciom mającym problemy w nauce m.in. poprzez usługi wolontariatu.
- Organizowanie warsztatów kształtujących rozwój uzdolnień i zainteresowań dzieci, zapobiegających marginalizacji i propagujących prawidłowe zagospodarowanie czasu wolnego w ramach realizacji projektów socjalnych.

- Organizowanie warsztatów dla rodziców, wzmacniających ich kompetencje rodzicielskie we współpracy z instytucjami oświatowymi, poprzez realizację projektów socjalnych, jak i również mobilizowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie do korzystania z programów korekcyjno-edukacyjnych.
- Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy wg. indywidualnych potrzeb: finansowej, poprzez poradnictwo specjalistyczne prawne, psychologiczne, terapeutyczne, poprzez wsparcie asystenta rodziny, a także świadczenie pracy socjalnej przez pracownika socjalnego.
- Współpraca wszystkich instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy.

3. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin

Zaplanowane działania dla uzyskania celu:

- Zapewnienie bezpieczeństwa materialno-bytowego rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości poprzez udzielanie pomocy finansowej, zabezpieczenie dostępu do należnych świadczeń finansowych realizowanych przez OPS.
- Praca z rodziną poprzez prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych oraz wsparcie asystenta rodziny mająca na celu wydobycie i wykorzystanie własnych zasobów i możliwości rodzin dla poprawy bezpieczeństwa socjalnego rodziny.
- Podejmowanie działań w zakresie aktywności społeczno-zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym celem umożliwienia podjęcia zatrudnienia poprzez wsparcie asystenta rodziny, świadczenie pracy socjalnej przez pracownika socjalnego, umożliwienie uczestnictwa w projektach.

VII. ZASOBY

Podmioty realizujące zadania w obszarze wspierania rodziny oraz inne partnerskie instytucje i organizacje wspomagające:

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- Urząd Miasta i Gminy

- Komenda Powiatowa Policji
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Punkt Konsultacyjny wraz z pomocą specjalistyczną
- Sąd Rejonowy wraz z Kuratorami Sądowymi
- Placówki służby zdrowia
- Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola, świetlice)
- Powiatowy Urząd Pracy

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi; ograniczenie występowania zjawisk patologicznych powodujących dysfunkcję rodziny.
2. Poprawa bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
3. Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie.
4. Zminimalizowanie występowania negatywnych zjawisk wśród dzieci i młodzieży.
5. Zminimalizowanie sytuacji umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.
6. Poprawa funkcjonowania rodziny w celu stworzenia odpowiednich warunków umożliwiających powrót dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja Programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków zewnętrznych pozyskanych z innych źródeł. Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

X. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring Programu będzie się odbywał w formie sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodzin oraz przedstawienia potrzeb - przedkładanego corocznie Radzie Miejskiej w Gryfinie.

Gminny Program Wspierania rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty pracujące na rzecz rodziny. Umożliwi to wgląd w zakres

podejmowanych działań, analizę, ocenę ich skuteczności, planowanie dalszych działań oraz doskonalenie ich form.

XI. PODSUMOWANIE

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Gryfino na lata 2020-2022 jest stworzenie optymalnych warunków do poprawy jakości życia rodzin z dziećmi z gminy Gryfino. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny i naprawczy, a rodzinie będą stwarzane możliwości zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku. Efektem działań będzie lepiej funkcjonująca rodzina, która samodzielnie rozwiązuje własne problemy. Stan ten zostanie osiągnięty, gdy rodzina otrzyma kompleksowe, interdyscyplinarne wsparcie przy jednoczesnym wykorzystaniu własnych zasobów. Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie aby umożliwić prawidłowe wzrastanie dzieci w rodzinie biologicznej, nieustannie poszukuje nowych metod pracy z rodziną, których celem jest pobudzanie aktywności i rozbudzanie potrzeb odbiorców Programu – rodzin, w szczególności z problemami opiekuńczo – wychowawczymi. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Programu jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowanie interdyscyplinarnych działań na jej rzecz.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /Dz. U. z 2019r. poz. 1111, 924, 1818, 2245/ do zadań własnych gminy należy opracowanie 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny, który zgodnie z art. 179 ust. 2 powyższej ustawy uchwała rada gminy.

Sporządziła:

Joanna Wawrzonek
Starszy Specjalista Pracy Socjalnej
Koordynator